

Wydział Filologiczny UG

Sprawozdanie z oceny własnej za rok akademicki 2016/2017 dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia zatwierdzone na posiedzeniu Rady Wydziału Filologicznego z 11 I 2018 r.

I. Podjęte działania / formy aktywności

- I.1. Badanie jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym zostało przeprowadzone zgodnie z § 2 ust. 3.2. Uchwały nr 76/09 Senatu UG z dn. 26 listopada 2009 r. (z późn. zm.), § 2 ust. 7 i 8 Zarządzenia nr 48/R/10 Rektora UG z dn. 31 maja 2010 r. oraz ustaleniami/decyzjami Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia z dn. 9.11.2010 r.
- I.2. „Sprawozdanie z oceny własnej Wydziału Filologicznego” przedstawiono Radzie Wydziału na posiedzeniu w dniu 11 I 2018 r.
- I.3. Do przygotowania „Sprawozdania” wykorzystano dane sporządzone w czasie:
 - a) okresowych przeglądów i analiz programów nauczania;
 - b) zebrań Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia i Wydziałowego Zespołu ds. Specjalności Nauczycielskich;
 - c) hospitacji wybranych zajęć dydaktycznych, uwzględniających między innymi ich związek z założonymi celami oraz stosowność wykorzystywanych metod i środków dydaktycznych;
 - d) sprawdzania prac dyplomowych studentów programem antyplagiatowym Plagiat.pl;
 - e) ankietowego badania jakości kształcenia o charakterze ogólnouczelnianym i wydziałowym, prowadzonego wśród studentów i doktorantów metodą *online*;

Punkt 1.3.a.

W roku akademickim 2016/2017 Rady Programowe wszystkich kierunków dokonały oceny istniejących programów studiów, a następnie zaproponowały zmiany i/lub poprawki, zweryfikowały również treści sylabusów, a w dwóch wypadkach (filologia romańska II st. stac.; filologia angielska, spec. translatoryczna) – postanowiły zmienić efekty kształcenia. Zmiany opiniował Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, działający w ścisłej

współpracy z dyrekcjami jednostek, Kolegium Dziekańskim oraz Radą Wydziału Filologicznego. Przygotowując korekty programów, zasięmano opinii ekspertów (interesariuszy zewnętrznych), którzy zasiadają w Radach Programowych większości kierunków. Celem zmian było dostosowanie programów do wymagań rynku pracy, podjęcie szerszej współpracy między jednostkami Wydziału Filologicznego, uatrakcyjnienie zajęć i specjalności na tych kierunkach, które cieszyły się mniejszym powodzeniem w trakcie rekrutacji 2015/2016.

Doroczne przeglądy istniejących programów nauczania były również efektem konsultacji z przedstawicielami studentów, analizy ankiet studenckich oraz wyników rekrutacji z poprzednich lat, a także środowiskowych kontaktów i dyskusji, mniej lub bardziej sformalizowanych (m.in. z instytucjami kultury, pracownikami zatrudnionymi na podstawie umowy zlecenia, ekspertami w danej dyscyplinie, praktykami).

W roku akademickim 2016/2017 trwały prace nad utworzeniem nowych kierunków i studiów podyplomowych od roku akademickiego 2017/2018. Prace te zakończyły się rekomendowaniem przez Rady Programowe jednostek Wydziałowemu Zespołowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia nowych propozycji. Po akceptacji projekty zostały przedstawione Radzie Wydziału:

- **Rada Wydziału z dnia 9 III 2017 r.** Instytut Badań nad Kulturą złożył propozycję uruchomienia kierunku studiów stacjonarnych II stopnia: Wiedza o filmie i kulturze audiowizualnej (profil praktyczny).
- **Rada Wydziału z dnia 6 IV 2017 r.** Instytut Filologii Polskiej złożył propozycję uruchomienia studiów podyplomowych Informacja i komunikacja językowa w biznesie i administracji.
- **Rada Wydziału z dnia 11 V 2017 r.** Instytut Filologii Polskiej złożył propozycję uruchomienia studiów podyplomowych Wiedza o filmie i kulturze audiowizualnej. Katedra Logopedii złożyła propozycję uruchomienia studiów podyplomowych Studia podyplomowe Dwujęzyczność – metody nauki i terapii dziecka.

Jednocześnie w roku akademickim 2016/2017 trwały prace nad przygotowaniem nowego kierunku w języku angielskim, Intercultural and Business Relations in Europe, we współpracy z Wydziałem Ekonomicznym i Wydziałem Filologicznym. We wszystkich wypadkach propozycje otrzymały pozytywną opinię Rady Wydziału, Senackiej Komisji ds. Kształcenia oraz Senatu UG.

Punkt 1.3b

Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w roku akademickim 2016/2017 zebrał się trzykrotnie. Wyznaczył kierunki do ankietyzacji *online*, ocenił wszystkie zgłoszenia Rad Programowych oraz dyrekcji instytutów i katedr samodzielnych, jak również podał pod dyskusję zmiany zaproponowane w istniejących planach studiów (na wszystkich 24 kierunkach studiów). Opracował standardy współpracy jednostek, które prowadzą przedmioty zbliżone pod względem realizowanych efektów kształcenia i treści programowych. Wydziałowy Zespół ds. Kształcenia Nauczycieli zebrał się raz, aby omówić trudności związane z prowadzeniem praktyk dydaktycznych i psychologiczno-pedagogicznych oraz współpracę z Wydziałem Nauk Społecznych (zajęcia z psychologii i pedagogiki). Jego głównym zadaniem było jednak rozpoczęcie przygotowań do planowanych zmian w standardach kształcenia nauczycieli, w związku z likwidacją gimnazjów i reformą oświaty. Stałym punktem spotkań obu zespołów była zaś ankietyzacja zajęć.

Punkt 1.3c

W roku akademickim 2016/2017 przeprowadzone zostały hospitacje doktorantów oraz pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych na Wydziale Filologicznym. Objęły one pracowników wszystkich jednostek. W sumie przeprowadzono **121** hospitacji.

Lp.	Jednostka	Liczba hospitacji
1	Instytut Anglistyki i Amerykanistyki	17
2	Instytut Badań nad Kulturą	14
3	Instytut Filologii Polskiej	20
4	Instytut Filologii Romańskiej	12
5	Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej	10
6	Instytut Germanistyki	15
7	Instytut Lingwistyki Stosowanej i Translatoryki	4
8	Instytut Skandynawistyki	9
9	Katedra Filologii Klasycznej	12
10	Katedra Logopedii	7
11	Katedra Sławistyki	1

Rozbieżność w liczbie hospitowanych pracowników w obrębie jednostek WF wynika z tego, że w latach ubiegłych wizytowano zajęcia znacznej części kadry zatrudnionej w poszczególnych katedrach, a zgodnie z przepisami oceny dokonuje się raz na trzy lata.

Wyniki hospitacji były we wszystkich wypadkach **pozytywne**. Znaczący odsetek pracowników otrzymał ocenę bardzo dobrą. Hospitujący wysoko ocenili autorskie sposoby aktywizowania studentów, sprawną realizację zamierzonych efektów kształcenia, zgodność tematyki zajęć z programem nauczania i sylabusem, przyjazną atmosferę na zajęciach, trafność doboru metod nauczania, poprawne nawiązanie do wcześniejszych zajęć, łączenie teorii z praktyką, a także wysokie kompetencje językowe oraz umiejętność korzystania z różnorodnych pomocy dydaktycznych.

Pojawiały się również **uwagi krytyczne**. Hospitujący najczęściej mieli zastrzeżenia do konstrukcji zajęć (np. zbyt duża dygresyjność, brak wniosków lub podsumowania poruszanych zagadnień), wyręczania studentów z pomocą wykładu, a także braku pomocy naukowych. Z drugiej strony, pojawiły się też głosy, że prezentacja multimedialna, zwłaszcza wyświetlana w zbyt szybkim tempie, nie jest w stanie zastąpić właściwej pracy ze studentem. Na zajęciach kierunków neofilologicznych po raz kolejny – wzorem lat poprzednich – zwrócono uwagę na to, że rozmowy ze studentami powinny odbywać się zawsze w języku obcym, niezależnie od typu zajęć. Powtarzającym się elementem w ocenach pracowników jest bierność studentów, którzy odmawiają pełnego udziału w zajęciach, mimo zachęty ze strony wykładowcy oraz zastosowanych metod aktywizacyjnych.

Łączna liczba hospitacji znacznie wzrosła w porównaniu z rokiem ubiegłym (77 hospitacji). W październiku 2016 roku przygotowano bowiem program naprawczy dla instytutów i katedr samodzielnych, które – z różnych powodów – nie złożyły protokołów hospitacji za rok akademicki 2015/2016. W ramach rekompensaty w roku 2016/2017 w niektórych jednostkach wizytacje objęły większy odsetek kadry.

Punkt I.3d

Za ważny element ewaluacji jakości kształcenia Wydział Filologiczny uznaje sprawdzanie prac dyplomowych programem Plagiat.pl. Zgodnie z Zarządzeniem Dziekana Wydziału Filologicznego, nr 1/F010/2013 z dnia 6 III 2014 roku, w roku akademickim 2016/2017 programem tym sprawdzono 1182 prac, czyli 100 procent prac dyplomowych (683 licencjackich i 499 magisterskich – łącznie na studiach stac. i niestac.) dopuszczonych do egzaminu dyplomowego w bieżącym roku akademickim. W jednej pracy licencjackiej odkryto znamiona plagiatu. Sprawa została przekazana do uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej do spraw Studentów, która potwierdziła zarzuty. Autor plagiatu został zawieszony w prawach studenta

na okres 10 miesięcy. W momencie składania „Sprawozdania z oceny własnej” trwała procedura odwoławcza.

Punkt I.3e

Ocena zajęć przez studentów realizowana jest za pomocą ankiet wypełnianych *online*. Dzięki temu badaniu Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia otrzymuje informacje na temat sposobu prowadzenia zajęć, ich przydatności w całym toku studiów oraz zgodności z programem i sylabusami. Ankiety są również cennym źródłem wiedzy o kadrze dydaktycznej zatrudnionej na wydziale, a także prowadzących zajęcia doktorantach i pracownikach spoza UG (praca na umowę zlecenie, specjaliści i praktycy z tzw. otoczenia zewnętrznego).

W roku akademickim 2016/2017 ankiecie poddano 100 procent zajęć prowadzonych na kierunkach:

- **w semestrze zimowym:** Filologia angielska, Amerykanistyka, Skandynawistyka, Lingwistyka stosowana
- **w semestrze letnim:** Studia wschodnie, Filologia rosyjska, Rosjoznawstwo, Studium humanitatis

Statystyka ankiet studenckich

Liczba ankiet	936
Liczba formularzy	19562
Liczba wypełnień	1965
Liczba osób biorących udział w ankiecie	490
Procent wypełnień	10,04%

Jak co roku liczba ta jest niereprezentatywna, stanowi niewielki odsetek oczekiwanych wypełnień, ale warto podkreślić, że wzrosła w stosunku do lat ubiegłych (6,12% w roku akademickim 2015/2016; 6,2% - w 2014/2015). Studenci nie są zainteresowani udziałem w ankietyzacji zajęć *online*, mimo licznych kampanii informacyjnych i zachęty ze strony pracowników oraz dziekanatu. Mimo to dalej będą podejmowane starania, by przełamać tę negatywną tendencję. Zarówno Uczelniany, jak i Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w trakcie swoich spotkań próbują stworzyć nowe metody aktywizacji studentów,

np. oparte na gamifikacji. Ponadto działające na Wydziale Filologicznym Naukowe Koło Dziennikarstwa i Social Media przeprowadziło akcję pod nazwą „Dzień Like’u i Dislike’u”, w trakcie którego studenci mogli ocenić kierunki studiów, wykładowców oraz infrastrukturę. Zebrane w ten sposób informacje zostały przedstawione na poszerzonym Kolegium Dziekańskim w formie sprawozdania, a następnie omówione. Część postulatów skierowano do realizacji. Tego rodzaju akcje mają ośmielić studentów w wyrażaniu na forum swoich opinii, zaszczerpić w nich poczucie współodpowiedzialności za wydział, a także udowodnić, że ewaluacja (w każdej postaci) przekłada na się na realne zmiany, zwłaszcza na poprawę jakości kształcenia. Planowane są kolejne przedsięwzięcia tego typu.

W związku z Zarządzeniem nr 93/R/16 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 29 IX 2016 r. w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Gdańskim na stronie Wydziału Filologicznego (podstrona Studia > Jakość Kształcenia) umieszczony został Formularz uwag, gdzie studenci mogą anonimowo zgłaszać propozycje, wyrażać opinie, a także informować władze oraz WZdsZJK zarówno o pozytywnych, jak i negatywnych stronach organizacji procesu kształcenia. W roku akademickim 2016/2017 nie wpłynęła jednak żadna uwaga.

Prezentacja wyników badań ankietowych

Badany aspekt kształcenia (wybrane zajęcia)	TAK	Raczej TAK	Nie mam zdania	Raczej NIE	NIE
1.1 Treść zajęć była jasna i zrozumiała	60,36%	24,22%	3,36%	7,84%	4,22%
	84,58%			12,06%	
1.2. Poruszane zagadnienia znacząco poszerzyły moją wiedzę i umiejętności	50,28%	22,04%	5,60%	12,37%	9,72%
	72,32%			22,09%	
2.1 Czas zajęć był dobrze wykorzystany	55,93%	22,70%	4,27%	8,45%	8,65%
	78,63%			17,10%	
2.2 Prowadzenie zajęć umożliwiło łączenie własnej wiedzy i doświadczeń z nową wiedzą i umiejętnościami	55,17%	22,09%	6,77%	9,77%	6,21%
	77,26%			15,98%	
3.1 Warunki uzyskania zaliczenia zostały jasno określone na jednych z pierwszych zajęć	72,98%	15,78%	2,60%	4,17%	4,48%
	88,76%			8,65%	
3.2 Zakres i forma stawianych wymagań były związane z realizowaną treścią i założonymi celami zajęć	67,68%	18,58%	5,55%	3,77%	4,43%
	86,26%			8,20%	

4.1 Prowadzący zachęcał do stawiania pytań bądź do dzielenia się wątpliwościami	67,07%	17,81%	4,07%	6,41%	4,63%
	84,88%			11,04%	
4.2 Prowadzący odnosił się do studentów z szacunkiem i życzliwością	78,83%	12,57%	3,00%	3,10%	2,49%
	91,40%			5,59%	
5.1 Zajęcia prowadzone były sumiennie	72,32%	16,28%	4,58%	3,56%	3,26%
	88,60%			6,82%	
5.2 Słuchacze mogli bez większych przeszkód konsultować z prowadzącym w czasie jego dyżurów bądź w innych ustalonych terminach czy formach kontaktu	65,70%	16,64%	12,93%	2,24%	2,49%
	82,34%			4,73%	
5.3 Zajęcia odbywały się regularnie	82,49%	11,50%	2,09%	1,53%	2,39%
	93,99%			3,92%	
5.4 Warunki przeprowadzania zajęć (lokalowe/dostępność sprzętu) były wystarczające/dostosowane do dydaktyki?	79,85%	14,76%	1,63%	2,49%	1,27%
	94,61%			3,76%	
6.1 Zajęcia uważam za ważną dla mnie część moich studiów	50,08%	19,24%	5,39%	11,96%	13,33%
	69,32%			25,29%	

Analiza wyników badań ankietowych

Silne strony kształcenia na podstawie ocenianych zajęć	Słabe strony kształcenia na podstawie ocenianych zajęć
<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia odbywały się regularnie (93,99% pozytywnych odpowiedzi); • prowadzący z życzliwością odnosili się do studentów (91,4%); • zajęcia prowadzone były sumiennie (88,6%), a treść zajęć była jasna i zrozumiała (84,58%); • warunki uzyskania zaliczenia były jasno określone na jednym z pierwszych zajęć (88,76%); • zakres i forma stawianych wymagań były związane z realizowaną treścią i założonymi celami zajęć (86,26%); 	<ul style="list-style-type: none"> • 25,29% studentów biorących udział w ankiecie uważa, że oceniane przez nich zajęcia nie były ważną częścią studiów; • 15,98% studentów biorących udział w ankiecie uważa, że oceniane przez nich zajęcia nie dają możliwości łączenia własnej wiedzy i doświadczeń z nową wiedzą i umiejętnościami; • 22,09% studentów biorących udział w ankiecie uważa, że poruszane zagadnienia nie poszerzyły znacząco ich wiedzy i umiejętności; • 17,1% studentów biorących udział w ankiecie uważa, że czas zajęć nie był dobrze wykorzystany.

<ul style="list-style-type: none"> • warunki lokalowe i dostępność sprzętu były dostosowane do zajęć (94,61%). 	<p>We wszystkich wypadkach nastąpiła wyraźna poprawa w stosunku do roku ubiegłego.</p>
---	---

Podobnie jak w ubiegłych latach zbyt mały odsetek wypełnionych ankiet nie pozwala w sposób w pełni obiektywny zinterpretować danych zawartych w ankietach.

II. Planowane działania w kierunku poprawy jakości kształcenia na wydziale

Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia zaproponował następujące działania zmierzające do podniesienia jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym:

1. Rozwój programu tutoringu oraz innych form edukacji spersonalizowanej.
2. Większe zaangażowanie studentów oraz kół naukowych w ewaluację programów studiów oraz prowadzonych zajęć; aktywizacja studentów oraz doktorantów na forum Rady Wydziału oraz w pracach WZdsZJK.
3. Reforma specjalności nauczycielskich w związku z planowaną zmianą standardów kształcenia nauczycieli.
4. Prace wstępne nad wprowadzeniem specjalności międzykierunkowych przy jednoczesnej reorganizacji fakultetów i wykładów wydziałowych.
5. Upowszechnianie podstrony Jakość kształcenia, a zwłaszcza Formularza uwag na temat jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym.

III. Rekomendacje Rady Wydziału Filologicznego dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia

1. Rada Wydziału Filologicznego zwraca się do Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia z prośbą o stworzenie wspólnej ogólnouniwersyteckiej strategii mającej na celu zwiększenie zwrotności ankiet studenckich przeprowadzanych *online* oraz zwiększenie środków na rozwój programu innowacji dydaktycznych wśród pracowników UG.
2. Rada Wydziału Filologicznego na posiedzeniu w dniu 11 I 2018 r. zatwierdziła „Sprawozdanie z oceny własnej Wydziału Filologicznego” za rok akademicki

2016/2017, upoważniając Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia do przedstawienia go Uczelnianemu Zespołowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

SPRAWOZDANIE SPORZĄDZIŁ

dr hab. Paweł Sitkiewicz, prof. nadzw.
Prodziekan Wydziału Filologicznego ds. Kształcenia
Przewodniczący Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia